

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET

Stockholm, Iduns Tryckeri Aktiebolag

N:r 9 (272)

Fredagen den 3 mars 1893.

6:te årg.

Prenumerationspris pr år:
Idun med Modetidning och
kolorerade planscher kr. 9:—
Idun m. Modet. utan kol. pl. » 7: 50
Idun ensam » 5:—

Byrå:
Klara v. Kyrkogata 7, 2 tr.
(Aftonbladets hus.)
Prenumeration sker å alla post-
anstalter i riket.

Redaktör och utgivare:
FRITHIOF HELLBERG.
Träffas å byrån kl. 12—1.
Allm. Telef. 61 47.

Utgifningstid:
hvarje helgfri fredag.
Lösnummerspris 15 öre
(lösn:r endast för kompletteringar)

Annonspris:
35 öre pr nonpareillerad.
För »Platssökande» o. »Lediga platser»
25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv.
Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad.

Peggy Hård.

Bland de banbrytande kvinnorna i vårt land, som ägt mod att trotsa den fördom, hvilken förr likt en mur omgärdade kvinnan och utestängde henne från det allmänna lifvets verkningskrets samt såsom en boja fängslade och band hennes händer och hindrade henne från att själf förtjäna sitt bröd, intager Peggy Hård ett ganska framstående rum och torde därför väl försvara sin plats på Iduns första sida. Hon var nämligen den första högättade kvinna, som lämnat salongen för att inträda i affärslokalen och utbyta kåsösen mot kontorsstolen.

I början af 1860-talet — således för omkring trettio år sedan — var detta ett ganska djärft steg, som just ej häller åsågs af de mera konservativt sinnade med de blidaste ögon, hvaråt också en och annan rynka slog sig på mången fin näsa. Ty arbetet hade då ännu ej här i Sverige lyckats tillkämpa sig sin ära och vunnit det erkännande, som med rätta tillkommer det, utan det betraktades som något mycket simpelt att befatta sig därmed —

isynnerhet för den aristokratiska damen, för hvilken nästan blott det husmoderliga kallet ansågs vara det passande verksamhetsområdet; ett kall, hvilket ju ock, dess bättre, har sina höga och ädla anor från urminnestider i vårt kära fädernesland. Det vittnar därför om ett fördomsfritt sinne, en själfständig karaktär med en fast och bestämd vilja att, under en tid då så små vyer och trånga åsikter voro de bestämmande för den stora mängden, stiga af från den väl tilltrampade och bekväma allmänna vägen för att inträda på den obanade, skuggrika stigen och söka uppnå de nya och vidsträckt arbetsfält, som syntes framskynta i fjärran. Detta steg tvekade ej Peggy Hård att taga, då ett nytt fält för hennes verksamhet öppnade sig för henne och hon blef erbjuden kassörstjänst uti Stockholms läns sparbank. Dock ville hon ej — med det nobla sinnelag, som alltid utmärkt hennes handlingsätt — strax taga kassörsbefattningen om hand, emedan hon fann det motbjudande att i tjän-

För att ernå fullkomning är det icke nödvändigt att göra ovanliga saker, men att göra vanliga saker ovanligt väl.

FRANÇOIS DE SALES.

sten ställas framom den äldre kvinnliga kamrat, som hon strax fick. Hon åtnöjde sig därför först med en bokhållarsyssla, till dess kassörstjänsten om ett par år blef ledig. Såsom kassör tjänstgjorde hon sedan plikttröget, punktligt och noggrant till såväl styrelsens som allmänhetens stora belåtenhet i många år, tills hon på grund af sjuklighet måste begära afsked och då med hela lönen som pension afgick ur tjänsten.

Den 11 september 1825 föddes Maria Margareta Peggy Hård på den vackra egendomen Claestorp, belägen i närheten af Sköfde, hvilken för många år sedan ägdes och beboddes af hennes föräldrar, statsrådet greve Carl Gustaf Hård och hans maka Anna Margareta af Sandeberg. Där förflyt hennes första barndomstid. Begåfvad med lifligt temperament och ett lekfullt, skämtsamt och kvickt lynne, var hon en bland de muntraste i den stora syskonskaran, och föga tänkte den, som då såg henne under lek och ras yra omkring i den vackra parken eller flyga i kapp med fjärlarna på de blomstersmyckade och solbelysta ängarna, att hon en dag skulle fjättras vid kontorspulpeten med affärsmännens allvarliga prägel öfver dragen. Men, då det ekonomiska tillståndet redan under hennes faders senare lefnadsår började blifva mindre godt för honom, nödgades han sälja sin egendom och hyrde då det historiskt märkliga Håtnaholm såsom bostad för sin familj, hvilken efter hans död flyttade än till Upsala, än till Stockholm. Och de af döttrarna, som ännu voro kvar i föräldrahemmet, önskade då att genom eget arbete själfva bidra till sitt underhåll.

Brodernålen blef då det verktyg, som under flere år flitigt användes af Peggy Hård samt två äldre systrar till henne, och som de voro alltför rättänkande och upplysta för att, såsom många andra, vilja arbeta i hemlighet, utan gjorde det öppet samt både fort och utmärkt väl, så saknades heller aldrig arbete för dem, utan de erhöilo så mycket därpå, att de kunde dela med åt flere andra, som behöfde och ville förtjäna. Detta var för dem en glädje, ty de hyste ett varmt och innerligt deltagande för hvar hjälpebehöfvande och lidande medmänniska och skydde aldrig något besvär, någon möda eller uppoffring för att kunna bistå med råd och dåd, så långt det var dem möjligt. Med ett sådant hjärte- och sinne lag var det därför naturligt att Peggy Hård gärna skulle mottaga en syssla, genom hvilkens lön hon blef i stånd att, något längre än de små nålpenningarne tillåto henne, utsträcka den hjälpe och stödjande handen.

Hon är nu den enda kvarlevande af de många syskonen och har genom sitt älskvärda väsen och sin ädla personlighet gjort sig afhållen, högt aktad och värderad af alla, med hvilka hon kommit i beröring, samt fortfarande, genom att skänka hjälp, tröst och glädje, så vidt krafter, förmåga och tillgångar räcka, med sin välsignelsebringande verksamhet i människokärlekens tjänst.

J. S.

Olika drifkrafter.

Af Ave.

Jurlifvet erbjuder ofta scener, hvilka på ett så slående sätt parodiera många företeelser i människolifvet, att man erfar en oemotståndlig lust att blicka de i dylika parodier spelande djuren in i ögonen för att se, om icke skalken där tittar fram.

I ett hem såg jag en gång en hund och en katt, hvilka, att döma af deras dagliga lekar och gemensamma sofställe, måste vara riktigt goda vänner och kamrater. Men den som kände dessa två nogare, visste, att Bella var en stor läckermun, som med lika stor försiktighet smög sig in i hönsgården för att dricka ur de nyvärpta äggen, som somliga damer smyga sig till konditorierna för att äta tårter och glace.

Och sedan skrämde Bella sin matmor genom att ställa sig, som om hon hade en mycket klen matlust, det lilla fina kräket.

I sin ömma omsorg för Bella fann matmodern ändtligen på att begagna afundsjukan för att förmå läckermunnen till att äta god, mänsklig föda.

»Åt nu, söta lilla Bella, eljes får lille Erik din mat!»

Lille Erik var en gosse, men mot honom hyste Bella ingen hemlig afundsjukan, hvadan denna drifkraft icke där kunde med åsyftad verkan användas; ett nytt försök därmed måste göras.

»Åt nu, söta Bella, eljes får Miss din mat!»

Miss var katten, lekkamraten, vännen, jämnåringen och, i viss mening, jämnliken, där ledde försöket till önskad resultat; den slumrande afundsjukan emellan de två väcktes.

Bella åt glupskt, under det hon sneglade bort till Miss, som kisande och spinnande betraktade läckermunnen.

Efter den stunden var katten alltid tillstädes, då Bella bjöds på mat, och försummade aldrig att med en obeskrifligt illparig min hålla sig redo att äta ur Bellas fat, hvilket hade till följd, att hunden ofta förtärde mera, än magen kunde rymma, särskildt då Bella i hemlighet frässat på ägg. Det illamående, som därpå öfverföll kamraten, tycktes i hög grad fröjda Miss.

När någon sporde husmodern, hvad som bringat henne på tanken att använda denna drifkraft på djuren, svarade hon lika oförbehållsamt som naivt:

»Ack, vi göra ju ungefär på samma sätt, när vi vilja drifva fram barnen! Täflingslusten bör väckas!»

Hon träffade omedvetet hufvudet på spiken.

Vi hafva, sorgligt nog, under namn af täflingslust satt in i barndoms- och ungdomslifvet en drifkraft af alldeles samma natur som den, hvilken förmädde den öfvermåttade Bella att äta sig sjuk. Vi hafva gjort afunden och äresjukan till de förnämsta drifkrafterna för vårt folks framåtskridande.

Här finnas, Gud ske lof, många naturer, som icke kunna fördärfvas, icke ens genom en systematisk odling af det lägsta och futtigaste, som finnes i människohjärtats djup.

Men vi hafva dock, tyvärr, bland oss fosterat en anseelig flock, som förbrukar alla kropps- och själskrafter för att nå ryktbarhet, bli bemärkt och, om intet annat, åtminstone omtalad i vidare kretsar än de, i hvilka individen själf rör sig.

Inom konstens, litteraturens, sportens, ja, själfva vetenskapens och religionens område söka de tränga, knuffa, slingra och krypa sig fram till ryktbarhet; och nå dessa olyckliga, förkrympta själar icke uppför backen till ryktets tämpel, så se de ändå en sidoväg dit: »ett uppseendeväckande själfmord».

Jag har en gång sett ett dramatiskt anlagd djur af egen drift uppföra en parodi på denna afart af mänskliga sträfvan.

En gammal bok- och musikkörläggare fick en dag besök af en varelse, om hvilken man icke i första ögonblicket kunde säga, om det var en misslyckad man eller dito kvinna. Håret, hufvudbonaden, ytterplagget tydde på en manlig varelse; det vissna, skägglösa ansiktet jämte den omständighet, att människan kom in i rummet med hufvudbonaden på, tydde på, att det var en kvinnlig, och den tunna stämman tycktes afgjordt bekräfta detta senare.

»Nå, fröken Ulla, är det ni!» hälsade henne den gamle med ett kallt leende. »Jag beklagar, att jag icke mera har tid att genomläsa något nytt alster af eder orimligt flitiga penna.»

»Därom är icke heller numera frågan. Jag har i stället slagit mig på att komponera musik; det är mera ovanligt för en kvinna och har följaktligen bättre utsikt till framgång. Jag kommer för att be eder kasta en blick på denna min komposition.»

Med en tafatt åtbörd, påminnade om en halfvuxen pojkes försök att vara ledig och obesvärad, räckte hon honom sin pappersrulle.

»Men hvarför gör fröken sig egentligen så mycken möda?» sporde den gamle, i det han vecklade upp noterna. »Ni har ju en anställning, som bör kunna tillfredsställa såväl edra materiella behof som — hvad skall jag säga? — er begåfning; och jag, som känt er allt sedan er skoltid, har aldrig haft en aning om, att ni har större kallelse för musik än de nittionio bland hundra, som öda bort tid och krafter på pianospelning.»

»Man får hvarken sky möda eller olägenheter, om man vill fram,» genmålde hon och tog ett långt steg fram i rummet.

»Fram,» upprepade den gamle, »fram, till hvad?»

Fröken Ulla skyggade till för hans stränga blick. »Till att få en nekrolog i platstidningarna en gång, då ni förödt edert lif på gagnlösa arbeten. Den utmärkelsen tillfaller numera äfven vanliga brottslingar,» tillade han.

»Jag har alltid hört och lärt, att det är en ädel sträfvan att söka lyfta sig öfver den obsmärkta massan,» svarade fröken Ulla, slängande nacken tillbaka. »Och jag måste fram.»

Den gamle tycktes hejda sig från att gifva ett häftigt svar; en tystnad uppstod, och en tredje varelse kom fram på scenen.

Det var en stor papegoja, som hade sin bur i det angränsande rummet, hvartill dörren stod halföppen. Fågeln hade förhållit sig fullkomligt stilla på sin pinne, tills den hörde fröken Ullas stämma; då lyfte »Polly» plötsligt upp hufvudet och tycktes lyssna, medan

Detta och mera i samma stil är den »fashionabla» konversationens hufvudmoment! En ung dam comme il faut har icke lof att inlåta sig på mera gedigna samtalsämnen, äfven om hon själf hade lust. Hon skulle då kallas för »emanciperad», ett ord som användes både i tid och otid, och som ännu alltid har en dålig klang i öronen på stillastående förkämpar. Och fruor och äldre damer i allmänhet komme att högljudt be skärma sig öfver, »hur försigkommen ungdomen är nu för tiden.»

Nej, en ung kvinna är alldeles »för säker», om hon vågar intressera sig för saker, som röra mänsklighetens, nationens eller ens det lokala samhällets väl och ve. Och medlemmar af »de konserverande elementen» framkasta med faderlig ton: »Detta tillhör icke kvinnans verksamhetsområde, hennes arbetsfält är hemmet.»

Det senare är sant, men ej det förra, ty det ena utesluter icke det andra. Nordamerikas Förenta Stater, hvarest man i utveckling och framåtskridande har ett stort försteg framför det antika Europa, lämnar oss lysande bevis härpå. Ingenstädes är hemmet mera mönstergildt än där, på samma gång som i intet annat land kvinnan är djupare anlagd och äger mera allmänbildning än där. Det skulle föra mig för långt att här söka utveckla, hvilken oerhörd skada vi åstadkomma därigenom, att vi vägra dem, som skola bli eller äro mödrar åt det kommande släktet, att deltaga i lösningen af lifvets allvarliga spörsmål. De bli ytliga, deras tankar vänja sig att dröja endast vid triviala ämnen, de bli dåliga uppfostrarinnor åt sina barn; dessa äro några få i stort sedda af de ödesdigra följderna.

Det är helt naturligt, att, där tillfällen att utbilda intelligens och omdömesförmåga saknas, där förekommer heller ingen utbildning. Ty det är just ur tankeutbyte på det ena eller det andra sättet människorna emellan, som grundsatser och åsikter uppväxa och utvecklas. Men den unga damen får icke diskutera, ännu mindre disputeras och allra minst i skrift framställa sina tankar. »Blåstrumpa» är det enfaldiga slagord, som fördomsfullheten begagnar för att uttrycka sitt misshag med en kvinnlig författare. »Kvinnan tige i församlingen,» citerar man. Detta uttalande är liksom så mycket annat i vår religiösa urkund lämpadt efter den relativt låga moraliska ståndpunkt, på hvilken vi befunno oss för snart 2000 år sedan. Helt säkert ligger äfven i denna fördom förklaringsgrunden till kvinnans jämförelsevis ringa deltagande i mänsklighetens utvecklingsarbete i högre mening.

Nu frågas: med hvad rätt behandla vi våra damer på detta sätt?! Inte är det *artigt* åtminstone. Huru länge skall då kvinnan fort fara att vara något, som mannen betraktar endast som en vacker leksak eller en varelse, hvilken är honom till hela sitt väsen underlägsen? Jo, lika länge som en dum fördom hindrar henne att offentligen använda sitt förnuft, eller, med andra ord, förnekar, att allmänbildning och sann kvinnlighet äro förenliga. Tills denna fördom upphört, skall också det sällskapliga umgänget de båda könen emellan kännetecknas af denna oerhörd fadda, intetsägande konversation, efter hvilken hvarje tänkande människa ovillkorligen måste anställa följande betraktelse: O, huru mycket nonsens har man icke nu presterat!

Julius.

En bok för dagen.

Lvårt land, enkannerligen hufvudstaden, har sedan ett par år arbetats för införande af en hushållslära i skolornas högre flickklasser i samband med så kalladt skolkök. Det första skolköket öppnades i Stockholm 1889.

En af de personer, som isynnerhet för folkskolorna mest arbetat i detta afseende, är lärarinnan vid Klara folkskola, fru Sofi Nilsson. Med ledning af generaldirektör Alméns tabell: »Våra vanligaste näringsämnen sammansättning, näringsvärde, pris och billighet» m. fl. arbeten i samma ämne uppgorde hon en samling matsedlar, hvilka förenade prisbillighet med en sådan sammansättning af råttarna, att kroppens behof af näring blef tillgosedt. Därjämte tillkommo åtskilliga anteckningar, innehållande allmänna anvisningar och råd för skötandet af ett hushåll. Dessa matsedlar och anteckningar ha i dagarne utkommit från trycket i form af en liten bok med titel: »Hushållskolans första grunder för skola och hem.» Det är denna bok jag här ofvan kallat en bok för dagen.

Hushållsläran som undervisningsämne i våra flickskolor är ett önskemål, som från många håll blifvit framställt och äfven i många af Europas länder till allmän tillfredsställelse praktiserats, men ännu torde i synnerhet hos oss finnas åtskilliga svårigheter att därvidlag öfvervinna.

Ser man bort ifrån den misstänksamhet, som vanligen möter allt nytt och ibland är berättigad, finns dock alltid i detta fall motstånd att besegra. Skolan har så många ämnen förut, huru skall antalet lärotimmar räcka till, frågar man. Skall då icke hemmet göra något för individernas uppfostran, skall skolan tillskansa sig allt, är en annan fråga, som ofta upprepas.

De, som framställa det sista spörsmålet, betänka icke i sin, jag höll på att säga afundsjuka, att det vore en oberäknelig vinst, om afståndet mellan skola och hem kunde förminska, ja, alldeles försvinna. Skolan är ju till för att hjälpa hemmet, och de två borde ju sammansmälta med hvarandra: *hemmat borde ju vara en skola och skolan ett hem.* Nu är det så, att dessa två stå som hvarandras antipoder, betraktande hvarandra med misstänksamma ögon. Orsaken härtill är lätt funnen. Vårt svenska skolväsen framkom ju ej ur allmänhetens önskan, utan som ett påbud från högre ort, som man måste lyda.

Nu finnas visserligen många hem, som äro kompetenta att utan skolans hjälp uppfostra sina barn, men ännu flere torde finnas, som af en eller annan anledning sakna denna kompetens, och därför böra vi vara tacksamma för den hjälp skolan kan lämna. Och kanske icke minst i hushållslära torde ett skolans ingripande få anses vara af behofvet påkalladt. I synnerhet i en tid af arbetsbrist och ringa tillgångar, då det gäller att få det lilla att räcka till och ändå vara njutbart. Vårt svenska folk påstås ju vilja lefva öfver sina tillgångar, och för att aftvä den beskylningen, om ej för annat, så är af nöden att våra barn lära sig »hushålla», lära sig att »rätta mun efter matsäcken.»

Fru Nilssons bok med sina beräkningar, sina förståndiga och praktiska vinkar om ett och annat är i detta afseende en ypperlig hjälpreda, som förtjänar en vidsträckt användning.

Att hushållsläran är af oberäknelig vikt för hemmens lycka och trefnad torde ingen vilja bestrida. Att familjens manliga medlemmar tillbringa sin lediga tid på förlusteställen och restauranter är nog icke uteslutande deras fel. Mången gång torde hemmets kvinnliga personal, särskildt husmodern, vara indirekt orsak därtill. Man säger ju, att mannens kärlek går öfver middagsbordet. Särskildt i städerna voro det ju då ett önskemål, att kvinnorna uppfostrades så, att deras hem ägde tillräcklig dragningskraft att kunna täfla med restauranterna och vinna priset. Det vore i mitt tycke en sport, säkerligen af större social och ekonomisk betydelse än att kunna åka bicycle.

Att lära oss, äfven med jämförelsevis små tillgångar, laga välsmakande och närande mat är också den nämnda bokens hufvudsyfte. Beräkningarna äro gjorda för en familj, bestående af 4 vuxna personer eller 2 vuxna och fyra barn och med en årlig inkomst af 900 kronor. Det gäller då att spara och att få så mycket näringsvärde som möjligt för denna summa. Hyra, ved, lyse, kläder o. s. v. beräknas till 372, 508 kronor få disponeras till mat, och 20 afsättas för en kommande oviss framtid. Med de följande matsedlarna bevisar förf., att denna ringa penning, 1,40 om dagen, kan räcka till. Så här ser en matsedel ut:

Maträtternas namn	Använda mängder födoämnen	Pris öre	Näringsämnen i gr.		
			Ägg-hvita	Fett	Kolhydrater
Köttbullar med potatis	6 hg. kött	45	100	50	—
	50 gr. »stötbröd»	3	5	2	37
	1 ägg	5	5	5	—
	2 dl. mjölk	1	7	1	10
Äppel-soppa	25 gr. flott	3	—	25	—
	1,5 l. potatis	8	19	2	195
peppar }	1 hg. torkad frukt	9	2	—	50
	1 » risgryn	3	7	1	77
	1 » sirap	4	1	—	75
	25 gr. potatismjöl	1	—	—	21
	6 hg. rågröd	11	46	6	288
	salt	2	—	—	—
Summa		95	192	92	753
För 1 vuxen pers.		23,7	48	23	188

Frågan om huru hushållsläran skall få plats på skolornas schema tyckes fru N. hafva löst på ett lyckligt sätt. I förordet heter det: »I ett par af hufvudstadens folkskolor har under de senare åren i samband med hälsoläran meddelats undervisning i hushållets skötande.» Hushållsläran blir därigenom icke ett nytt läroämne, som behöfver särskild plats på schemat, och hvarje välordnad folkskola bör utan vidare kunna införa detsamma. Klart är, att då behöfves en lärobok, som genom sammanträngd och lättfattlig framställning möjliggör ämnets inhämtande på den begränsade tiden och tillika är så billig, att dess anskaffande ej verkar afskräckande. Fru Nilssons bok tyckes äfven i dessa afseenden uppfylla rätt höga fordringar. Af bokens 48 sidor utgöra de 16 första den egentliga hushållsläran, de följande 32 sidorna äro att anse som en uppslagsbok. Framställningen är enkel, lättfattlig och öfvertygande och priset endast 25 öre, hvilket i förhållande till bokens innehåll och det arbete, dess tillkomst förorsakat, måste anses mycket billigt.

En sak hade möjligen gjort boken ännu mera användbar, om där nämligen funnits ett enkelt och praktiskt förslag till bokföring för hushållet.

Emellertid tyckes boken, som den är, böra blifva till stort gagn i både hemmet och skolan.

Arbetets förläggare är den ansedda firman C. E. Fritze's k. hofbokhandel.

Belzasar.

I telefon från Mars.

*I Idun häromda'n jag läste
Förtjust, hur det går till på Mars,
Min gubbe indignerad fräste,
Det stötte på patrull bevars.*

*Men jag låg hela natten vaken,
Den tanken gaf mig ingen ro,
Hur skulle man få ljus i saken,
Då dit ej leder någon bro?*

*Men snillet intet hinder stäcker,
Jag funnit upp en telefon,
Som ifrån Mars till jorden räcker,
Med liten »anhalt» uppå mån'!*

*Så snart jag ej har annat göra,
Gunäs — det räcker till man vet —
Så lyssnar jag med lur för öra
Till nytt ifrån en ann' planet.*

*Här om vårt »prat» jämt männen bråka,
Och vi få finna oss däri,
Men lika lifvade att språka
Åt fruarna på Mars som vi.*

*Där kvinnan tagit hand om staten,
Som är ett hushåll ju i stort,
Hon hinner ändå laga maten,
Ty där går allt så lätt och fort.*

*Och männen våga aldrig kinka,
Men ta' så tacksamt, hvad de få,*

*De mest få äta spickeskinka,
När fruarna på riksdan gå.*

*Så fromma sitta de och nöjda,
Förutan både punsch och kort,
Och så hjärtinnerligt sig fröjda
At allt hvad deras fruar gjort.*

*Där hvarje man är öm och trogen,
Arbetare såväl som prins,
Och aldrig går han uppå krogen,
Därför att ingen krog det finns.*

*Och på teatrarne i staden
Blott idel storverk männen se,
De skulle svimma hela raden
Vid synen af vår varietet.*

*Jag sporde, om de finge röka
Sin pipa och sin cigarett.
Det svartes, att de tänkt försöka,
Men måste tvärt slå till reträtt.*

*Men ändå slippa de ej tukten,
Den kommer från vår jord, man vet,
De undra hur det är med tukten,
Bland herrarne på vår planet.*

*Jag teg, som godt man kan begripa,
Mot männen ökades mitt gröll,
Där låg min gubbes gamla pipa
Och doftade på långa håll.*

*Att pengar sköta de ej passa,
Af dem de knappast se en skynt,
Och därför ej med någon kassa
En herre uppå Mars har rymt.*

*Och när med fru han sig »fournerar»,
Omyndig blir han samma dag,
Hon med hans egendom huserar
Och råder efter sitt behag.*

*Men läsa får han och studera.
Och bilda sig på alla sätt,
Och därför har han säkert mera
An våra herrar utaf — vett.*

*Där endast kvinnor ordnar bära;
De ville männen ge, bevars,
Men sägas må till deras ära
Då — skämdes herrarne på Mars.*

* * *

*Nu höras orden mer ej klara,
Det surrar blott i telefon,
Det måtte några fruar vara,
Som stå och slamra upp i mån'.*

Fru Snorre.

Ur notisboken.

Den hundraåriga gamla, före nipperhandlarskan C. W. Fürstenhoff, hvilkens porträtt vi meddelade i förra veckans nummer, är icke mer. På onsdagen den 22 febr., samma dag som vårt nummer lades i press, slöt hon för alltid sina ögon. Då vi endast i ungefär hälften af förra numrets upplaga hunno låta denna underrättelse ingå, ha vi i dag på nytt meddelat den.

*

Från våra kvinnoällskap. Sällskapet till arbetsflitens befrämjande hade i måndags årsamman-

träde å k. slottet, hvarvid berättelsen för det gångna året föredrogs. Medlemmar af sällskapets arbetskomité äro fortfarande fru Stråle, ordförande, grevinnan Horn och fru Hammarsköld samt fröknarna E. Frestadius och A. Forsstrand, hvartill under året kommit fröken Malin Fock. Genom komiténs bemödanden har arbetsförtjänst beredts åt 42 fruntimmer. Under året ha arbeten sålts för 3,567 kr. Vid innevarande års början voro tillgångarne 2,960 kr. Beloppet af utbetalade arbetslöner uppgick till 2,050 kr. Omsättningssumman af verksamheten i försäljningslokalen Bikupan har uppgått till 42,512 kr. Äfven under förlidet år erhöill Bikupan från kronprinsessan en gåfva af orientalska broderier.

Svenska allmänna kvinnoföreningen till djurens skydd hade samma afton årsmöte å Hôtel Continentals stora sal.

Styrelsen har under det gångna året i ett rätt afsevärdt antal låtit trycka och utdela djurskydsskrifter samt till järnvägsstyrelsen gjort hemställan om ändring i bestämmelserna för transport af kreatur å statens järnbanor. För världsutställningen i Chicago har ordföranden utarbetat dels en redogörelse för djurskyddsarbetet inom Sverige, dels ock en statistik för djurskyddsöreningarna inom landet. I och för åstadkommandet af bättre slaktmetoder ha 34 elever på föreningens föranstaltande åtnjutit undervisning i slakt vid Sjögrenska slakteriablissementet härstädes. Föreningen räknade den 31 december 1892 239 ständiga samt 803 årsledamöter.

Till ledamot i styrelsen efter fröken E. Cronhjelm hade invalts fru Ellen Unge, f. Lundström. Fruarna J. Varenius, H. Signeul, fröknarna H. Sparre och J. Lohrmann samt öfverstelöjtnant L. A. von Hedenberg, kapten C. Axelsson och rektor L. Hökerberg, hvilka voro i tur att afgå ur styrelsen, omvaldes.

*

En »försäkelsevecka» för fosterlandets försvar. Östermalms lokalkomité af svenska kvinnoföreningen för fosterlandets försvar har till föreningens samtliga i Stockholm bosatta medlemmar och öfriga för densamma sträfvanden nitälskande fosterlandsvänner ställt en varm uppmaning att, mellan den 1-sta och 15-de mars, efter egen bekvämlighet utvälja 7 dagar till hållandet af en s. k. »försäkelsevecka», hvarför inkomsten, i likhet med öfriga till föreningen inflytande medel, skall användas såsom bidrag till ordnandet af Norrlands fasta försvar. Medel, som på ofvan nämnde sätt inflyta, emottagas från och med den 16 till och med den 22 mars af: fröken Aug. Areschoug, Brahegatan n:r 21; fruarna Edith Nordström, född Fischer, Engelbrektskatan n:r 3; Engel Ovens, född Nordström, Riddargatan n:r 1; Axianne Richert, född von Knorring, Engelbrektskatan n:r 5; Desirée Schwartz, Grefsturegatan n:r 46; Amanda Stål, född Böös, Nybrogatan 28 B och Willy Upström, Floragatan n:r 10.

*

Kvinnliga läkarekandidater. Tolf kvinnor studera för närvarande vid Karolinska institutet härstädes. Fröknarna Maria Folkeson, Thora Granström och Ellen Sandelin hafva redan aflagt medicine kandidatexamen, och fröknarna Elin Beckman, Anna Dahlström, Signe af Klinteberg, Anna Lovén, Mathilda Lundberg, Ada Nilsson, Berna Skog, Anna Stecksén och Alma Sundqvist förbereda sig till samma examen.

*

Sergels sondotter. Här i hufvudstaden afled den 24 febr. vid en ålder af nära 78 år fru Carolina Catharina Lychou, född Sergel, äldsta barnbarnet af vår fräjdade bildhuggare Tobias Sergel. Hon ingick 1836 äktenskap med apotekare Lychou, d. v. innehafvaren af apoteket Engeln härstädes, samt blef änka 1863. Närmast sörjes hon af son och dotter.

*

Svensk-norsk kvinnoförening i London. En svensk-norsk kvinnoförening, till största delen bestående af tjänstflickor, har nyligen bildats i London. Föreningens ändamål är att bereda svensk-norska fruntimmer tillfälle att sammanträffa och upplifva minnet af fäderneslandet, och den synes omfattas med ganska stort intresse.

För någon tid sedan hade föreningen inbjudit omkring 90 landsmän och landsmaninnor till en liten lyckad fest i St. Annes Schoolroom Soho Square. Efter intaget té tillbringades aftonen med musik och föredrag på svenska och engelska.

Teater och musik

Kungl. operan. I måndags uppfördes »Regementets dotter», och hade fru Vendela Andersson-Sörensen som Maria sin andra gästroll. Som bekant hörde denna roll fordor till hennes allra bästa skapelser, och att hon äfven nu förstod att återgifva den på samma förträffliga sätt som förr, därom vittnade den ganska talrika publikens entusiastiska bifall och mångfaldiga inropningar.

Osten-föreställningarna å kungl. operan ha nu avslutats, sedan ytterligare tvänne program gifvits förutom det i vårt förra nummer nämnda, upptagande »Edmond Kean». Det ena af dessa var det välbekanta lustspelet »Familjens olycksfågel». Hr von der Osten har däri sin bästa roll, åtminstone af de uppgifter han här visat, och det ligger onekligen helgjutenhet i hans framställning af den naiva, öppna, genomhederliga naturmänniskan Otto Kolbe. Resultatet blir här så godt, därför att denna roll tager i anspråk just de egenskaper, som äro hr von der Ostens mest framstående som scenisk konstnär. Ty hvarken för det patetiska eller det gripande finner han så sanna uttryck som för det enkelt rättframma och oförställt hjärtliga och därför eröfrar han i Kolbes roll vår sympati.

På lördagen i förra veckan gafs *Mélesvilles*, likaledes genom hr von der Osten, här förut bekanta sensationsdram »Hon är vansinnig», där han i den sinnessjuka äkte mannens parti ingalunda försummade tillfället att starkt färglägga den till sin egen välförstådda natur chargerade rollen. Det kan icke nekas, att det smakar godtköp af på den vägen vunna effekter, och bifallet smattade också allt intensivare, ju högre upp man såg i salongen.

Det tyska lustspelet »På friarfärd» af Hugo Bürger tillhörde ingalunda de bästa i sin genre; men några roliga scener slogo rätt mycket an. Hr von der Ostens godmodiga bonvidant hade många lustiga och karaktäristiska moment, och fröken Tuné förtjänar en ärlig meution för sin lifliga och friska lilla kokett.

K. Dramatiska teatern var redan i onsdags färdig med nytt program, upptagande ett nytt svenskt originalstycke, nämligen »Familjens fästman», lustspel i tre akter af Frans Hedberg. För denna nyhet hinna vi dock ej redogöra förrän i nästa nummer.

Filharmoniska sällskapets andra abonnementskonsert i tisdags afton å Musikaliska akademien hade ett alldeles säreget intresse, genom att då för första gången framfördes ett nytt större verk af en svensk tonsättare, vår uppburna skald Gunnar Wennerberg, som ännu i sin framskridna ålder därmed ådagalagt en inspiration och skaparkraft, som äfven högt dugande unga krafter på tonkonstens fält kunde afundas honom. Till Jacobus de Benedictis vidt kända sequens »Stabat mater», som sedan sekler eldat så många tonsättare till alstring, har nu den svenske kompositören fogat en musik för soli, blandad kör och orkester, som erbjuder mycket intresse och i vissa delar kan erkännas bland det bästa, som utgått från hans rika musikaliska ingifvelse.

Att ens något utförligare följa gången af hr Wennerbergs »Stabat mater» förbjuda oss både plats och tid, men som synnerligen verkningsfulla pointer däri vilja vi framhålla inlednings- och slutkörerna, det närmast efter första kören följande sköna altsolo, som genom fru Jungstedt Lindens tolkning gjorde ett gripande intryck, samt kvartetten med kör »Inflammatu et accensus».

Under hr A. Halléns ledning fick det intressanta verket ett erkännansvärdt framförande; såväl kör som orkester skötte sig väl, och solisterna, bland hvilka, som sagdt, fru Jungstedt-Linden särskildt glänste, inlade ock all förtjänst om sina partier; fröken Frödins sopransolon vilja vi särskildt nämna. De öfriga medverkande voro hr och fru Brag, fröken Hallgren och en amatör.

Den tillstädesvarande kompositören hyllades vid konsertens slut med uthålligt och synnerligen lifligt bifall, i hvilket konungen och kronprinsen, som bevistade senare hälften af konserten, togodel. Konserten inleddes med Bach-Aberts ofta förut gifna preludium och fuga med koral.

Auliska kvartettens fjärde kammarmusiksoiré gafs i onsdags, och hinna vi sålunda, all den stund tidningen då redan lagts i press, ej meddela något närmare om densamma förrän i nästa veckas nummer.

Musikföreningens förut bebadade konsert kommer att äga rum nästkommande tisdag den 7 dennes.

ett ljud, likt undertryckt skratt, skakade hennes granna kropp.

Nu, då en paus efter fröken Ullas häftiga svar uppstod, hoppade papegojan hastigt ned och in till sin husbonde, såg upp till honom med ett litet elakt kraxande och började därpå ifrigt samt med tillhjälp af både näbb och klor klänga och vingla sig från rummets lägre möbler till de högre, tills hon slutligen med stor möda och ansträngning kom upp på kakelugnsspjället, därifrån hon ropade:

»Polly fram! Polly fram!»

»Jag skall sedan se på det här, fröken,» sade den gamle herren, med möda hållande sig för skratt öfver Pollys upptåg; men denna satt på spjället och såg lika djupt högtidligt ut som fröken Ulla, då hon nu rekommenderade sin komposition åt musikkännaren och aflägsnade sig.

Det är för ohyggligt att ha fått dylika drifkrafter in i det andliga odlingsarbetet, ty äfven där dessa demoniska krafter icke frambringa dårar, mänskliga vrångbilder, pessimister och själfmördare, borttaga de människans ädlaste fröjder.

Den afuns- och äresjuke känner icke den glädje, som ligger i själfva den skapande förmågan och det därmed följande arbetet. En sådan sjuk själ har ingen aning om, hur upplifvande det är, då en ny tanke, en ny plan till något nytt arbete uppstår, och man tror sig se, att detta arbete skall blifva till gagn och glädje äfven för andra.

Men kommer tanken på att vinna ryktbarhet därmed, då är det äfven förbi med den renaste fröjden, de harmoniska färgerna, som blefvo sedda af själens öga, blekna och ersättas af mer eller mindre osmakliga »effekter».

Detta icke blott inom konst och litteratur, utan äfven vid andra arbeten; och hur bra det till exempel än kan vara att förfärdiga ett broderi för en utställning, så tror jag icke, att den, som utför det med tanken fäst på hvad uppseende det skall göra och om det skall vinna pris, kan känna den fröjd vid skapandet, som flydda tidens kvinnor erforo, då de under veckans trägna husbestyr och ansträngande göromål i andanom sågo hän till lördagseftermiddagen för att då få tid utföra något finare arbete eller profva mönster och uppbindning till någon ny väfnad, hvartill idéen och planen uppstått under de dagliga sysslorna.

De voro ljufviga, dessa lördagseftermiddagar, då handen utförde hvad fantasi och tanke skapat, var det än ingenting större eller mera än randningen till ett nytt klädningstyg eller mönstret till en ny stickning.

Glädjen i att skapa, att verka, är en stor och välsignelserik drifkraft; olyckliga äro de människor, som fått den utbytt mot afund och äresjuka!

Skalden J. Moe har skrivit ett litet poem, »Ungbirken», hvilket borde läras och uppfattas i hvarje hem.

Poemet förtäljer om en ung björk, som fått sin plats vid brädden af en fjord, hvori den kan spegla sig. För hvarje år, med hvarje dag växte det unga trädet, och dess krona blef allt större och löfrikare samt erbjöd tak åt hvarje sångfågel.

Men björken förundrade sig däröfver; den kände icke själf sin rang och skönhet, utan böjde stilla och ödmjukt sina fina, bladrika kvistar ned mot fjordens vågor och blef därigenom skönare än alla andra träd.

Hvaraf kom sig denna tilldragande blygsamhet?

Den unga björken stod bredvid buskar och

tufvor, och då den speglade sig, tog den miste om sin egen spegelbild, och i samma mån som björken höjde sin krona mot ljuset, tyckte hon sig stiga nedåt och blifva mindre och ringare.

Och så utbrister skalden till slut:

»Du dejlige birk, du kære!
på dig vil jeg ofte se.
Gud give, jeg måtte lære,
hvad du mig så smukt kan te:
at vokse i eget øje
nedad med hver en dag —
at krone og at ophøje
det vorder da Herrens sag!»

Medan snön faller.

Skiss af Vilma Lindhé.

Det var stor supé hos öfversten, och den festligt upplysta väningen började fyllas med högtidsklädda damer och herrar, hvaribland flertalet utgjordes af regementets officerare med fruar.

Man kände hvarandra så godt som utan till och det blef ett allmänt frågande: »Hvem är hon? Hvem kan det vara?» då ett högväxt fruntimmer i svart sammetsklädning med långt släp trädde in.

Hon var inte ung längre och såg tård ut, med blek hy och skarpa linier. Det mörka vågiga håret var starkt gråsprängdt vid tinningarna, och kring de präktiga ögonen lågo djupa skuggor.

Hennes hållning och sätt visade, att hon tillhörde de högre samhällslagren.

Hon uppehöll sig i staden, på genomresa till utlandet, öfverstinnan var en släkting, som hon ansett sig böra uppsöka, och mot sin vilja hade hon låtit öfvertala sig att uppskjuta afresan för att — som öfversten på sitt galanta sätt uttryckte sig — »illustrera festen».

Hon kom ogärna, ty sällskapslifvet roade henne ej numera, och hon lefde ett inåtvändt lif och var rädd för nya bekantskaper samt visste, att hon här skulle möte idel främmande ansikten.

Det låg också något förnämt afvisande och kyligt öfver hennes person, som stötte bort, på samma gång det mjuka och behagliga i hvarje rörelse oemotståndligt drog människor till henne.

Presentationen var gjord och nyfikenheten delvis stillad; men nöjd var man långt ifrån, ty lite hvar hade hört talas om henne och ville från början till slut ha reda på hennes förflutna och närvarande lif.

Här som öfverallt blef hon brännpunkten för nyfikenhet och intresse.

»Men hon var ju så vacker, glad och begåfvad,» sade majorskan T., en mumielik gammal dam med nyfikna, spelande ögon.

»Om hon var?!» svarade öfverstinnan, som själf varit en skönhet och ännu tog sig ovanligt bra ut. »Jag blir varm, bara jag tänker på det.»

»Besynnerligt att hon kunde gifta sig med en så gammal man?»

»Han fick korgen både en och två gånger, det vet jag säkert.»

»Men det blef parti ändå!»

»Hon lät väl öfvertala sig. Fadern var lika utfattig som förnäm — det vet hela världen — och mågen hade en kassakista utan botten.»

»Jag undrar, om hon är lycklig?»

»Lycklig?» Öfverstinnans ögon fingo ett vemodigt spörjande uttryck då, hon betraktade sin gäst, där hon stod under ljuskronan, samtalande med hennes man — som från första stunden gjort sig till hennes riddare — samt några yngre officerare, hvilka ifrigt eftersträfvade samma ära.

Ljusskenet föll öfver det fint formade hufvudet och den något skarpa profilen. Den mjuka sammeten slöt sig tätt till den smärta, något tillbakaböjda figuren och visade till sin fulla fördel skuldronnas och armarnes behagfulla linier.

»Hon är märkvärdigt bibehållen — men det gör ondt att se på henne,» tänkte öfverstinnan, då hon gick för att taga emot en ny gäst, som visade sig i dörren.

»Nej, jag har aldrig förr varit här i staden och känner ingen,» svarade föremålet för den allmänna nyfikenheten på en af de frågor, som ställdes till henne.

I det samma tog hon ofrivilligt ett steg tillbaka, medan färgen vek från hennes kinder och ögonen fingo ett frågande nästan förskrämdt uttryck.

Framför henne stod en man med djupt nedböjdt hufvud.

Hon kände igen honom just därpå, ty ingen hade någonsin i sitt sätt att hälsa henne förstätt lägga denna hyllning utan ord.

Ett ögonblick var det, som hade det stora upplysta rummet förvandlats till ett böljande dimmigt haf, och det var nära att hon förlorat besinningen; men med uppjudande af hela sin viljekraft blef hon åter världsdamen för hvilken det framför allt gäller att maskera sina känslor.

Öfver blodvågorna, som slogo upp i hennes ansikte och återgåfvo det sin ungdomsfärgning, kunde hon lika litet befalla som öfver den ofrivilliga glädjeblixten i ögat, och när hon såg upp med fuktigt varma ögon, visste han, att hon ej förmått glömma, hon heller.

Deras händer möttes för en sekund, medan de utbytte några ord utan mening eller sammanhang. Båda kände, att nyfikna blickar följde dem, och i nästa ögonblick tog hon öfverstens arm och lät föra sig till buffeten, medan han sällade sig till en grupp lifligt samspråkande herrar.

Hur aftonen förfliöt, visste ingen af dem. Blott några få ord växlade de med hvarandra, rädda att förråda sig och osäkra på sig själfva; men hon visste, att hans ögon följde henne, hvar hon gick eller stod, och lämnade han blott rummet för ett ögonblick, saknade hon honom.

Hon talade mera och lifigare, än hon brukade, kinderna brunno, men händerna voro iskalla, och i ögonen låg en glöd, som hon var medveten om, utan att kunna dämpa.

Hon var vacker som fordom och visste det!

Han hade blifvit gammal. Håret var alldeles hvitt och gestalten böjd, men det var samma varma glans i ögonen, samma vackra panna och uttrycksfulla, intelligent drag, som hon älskat så högt.

Hon önskade, att festen aldrig skulle taga slut, ty hon kunde ej se sig mätt på honom, och ändock var det en pina att råka honom efter så många år — veta, att de aldrig skulle träffas mera — och kanske skiljas, utan att säga hvarandra ett enda vänligt ord.

Båda voro lika angelägna att uppfylla alla sällskapslifvets kraf; men medan de talade och svarade, skämtade och logo samt syntes intresserade af det obetydligaste ord eller

den obetydligaste personlighet — sågo och hörde de i själfva verket endast hvarandra — samt tänkte endast på att få utbyta några förtroliga ord, långt från denna svärm af likgiltiga människor, som plågade dem. —

»Är det nödvändigt att åka den lilla biten till hotellet?» frågade han och lade smeksamt pålskappan öfver hennes axlar.

Hon förstod honom. »Jag kan skicka bort min vagn.»

I samma ögonblick kom det för henne, att han kanske skulle finna henne för intresserad — och det ville hon ej. »Jag brukar ofta gå till fots efter sådana här festligheter,» tilllade hon urskuldande.

Han smålog och böjde sig ner för att hjälpa henne på med pålskängorna, som han tagit från den bugande betjänten.

Hon ordnade släpet och lade det öfver armen.

»Ändtligen!» tänkte båda, då den friska, kalla luften slog emot dem.

Men hvilken öfverraskning!

Marken var betäckt med ett tunt lager af bländande snö, och mjuka fingor föllo tätt och sakta ned öfver dem. —

De hade så mycket att säga hvarandra, så mycket att fråga — och mycket mer som ej fick eller kunde frågas — och nu gingo de tysta, utan att veta, hvarmed de skulle börja — blott lyckliga öfver att vara hvarandra så nära.

»Hur går det med släpet?» var det enda han kunde hitta på att säga; »är det inte tungt?»

»Tyngre bördor har jag burit,» svarade hon skämtsamt, men ångrade sig — han kunde ju tro, att det låg någon undermening i hennes ord.

Han gick och tänkte på, hvilket tilltalsord han skulle begagna; ty de hade varit *du* i forna tider, då de möttes i enrum eller skrivit hvarandra till, men det gick ej för sig nu. *Ni* — till *hennes* — syntes honom afskyvärdare än allt annat — och den granna titeln föreföll så främmande och skiljande.

»Gå inte så fort,» bad han och lade sin hand på hennes arm.

Hon stannade tvärt.

»Redan innan jag sett en skynt af — af — han tvekade — af er, hade jag känt igen er.»

»Hvarpå då?» frågade hon och sökte läsa i hans drag de gångna årens tankar, sträfvan, känslor och strider, som lämnat så djupa spår efter sig.

»På den kära stämman med sina rika tonfall.» Han tystnade tvärt, ty det kom för honom så lifligt, hur smekande ömt hon uttalat hans namn i forna tider.

Hon tänkte med smärta på, att all ömhet liksom frusit bort inom henne, och att det ej fanns någon, som lade märke till, om det låg gråt eller glädje, kärlek eller bitterhet i hennes stämma.

»Hvarför uppehåller ni er här i staden?» frågade hon efter en stunds tystnad.

»I och för en lifsfarlig operation — man har skrivit efter mig.»

»Ja, ni har blifvit en berömd man — och en nyttig man.» Hon såg upp på honom med blickar, som tydligt visade, att hon var stolt öfver honom och väl kände till de yttre dragen i hans lif.

»Så underligt att vi skulle råkas,» sade hon sakta.

»Herren vare lofvad, att vi gjorde det,» svarade han innerligt. »Allt blir lättare att bära nu.»

Hon såg upp med en hastigt frågande blick, men slog ned sina ögon för den varma glöden i hans.

De hade älskat för högt att någonsin kunna glömma eller upphöra att sakna, och båda kände en egoistisk glädje öfver att i hvarandras drag återfinna spår af genomgångna lidanden.

Det hade inte varit hennes börd eller faders maktspråk, som skilt dem åt; ty inga böner eller hotelser kunde inverka på hennes beslut att äkta den hennes hjärta valt.

Det var från honom hindret kommit i form af en gammal förbindelse — ett gifvet löfte — som han försökt, men ej lyckats bryta.

Han hade burit följderna af sin ungdomsförvillelse nu i många år.

Hon tordes, ville och kunde ej fråga, hur hans äktenskapliga lif gestaltat sig.

Hotellet låg framför dem.

»Låt oss gå ett enda slag här,» bad han och vek af inåt en liten trädplantering, där snön låg dunlik och skimrande öfver den minsta gren.

Det elektriska ljuset från hotellet kastade en blek blåaktig månglans öfver alla föremål, och det var lika ljusst som om dagen.

»Och det är säkert, att ni förlåtit mig?» frågade han.

Hon lade sin hand i hans. »Det var länge sedan.»

Båda bruuno af begär att veta, hur stor roll de ännu spelade i hvarandras tanke och känslolif, men ingen vågade fråga därom.

»Och ni är lycklig, hoppas jag?» sade hon, ifrig att åtminstone få veta något.

»Jag har mitt arbete.»

»Ja, har man bara ett mål!»

»Och så har jag mina barn — de arta sig bra, Gud ske lof!»

Han hade rört vid den sårbara punkten inom henne.

»Barn! Ja, när man det har, måtte ingenting vara svårt!» svarade hon bittert.

Det kom med ens för henne, hur ensam hon stod, samt hur planlöst och onyttigt hennes lif varit, och hon fattades af ett brinnande begär att uträtta något nyttigt och godt liksom mannen bredvid henne.

»Jag reser mycket,» återtog hon — »men jag skall hitta på något annat att fylla mitt lif med — något bättre.»

Hennes ögon strålade, som sågo hon i fjärran, ett mål värdt att nå.

»Om vi fått lefva tillsammans,» tänkte han, »skulle vi utvecklats på helt annat sätt — såvida det inte gått med oss som med de flesta — att kärleken nötes bort mot den dagliga samvarons alla stötestenar. Bättre då — tusen gånger bättre — att det är som det är!»

Det var sent, snön föll allt tätare och lade liksom en hvit slöja öfver hennes pålskappa och svarta spetsduk.

Han vände och gick fram till hotellet.

»Nu träffas vi säkert aldrig mera,» sade han sorgset.

»Det tror jag inte heller,» svarade hon sakta.

»Är du ledsen, öfver att vi råkades?»

»Nej!» Hon såg frimodigt upp på honom, men det stod tårar i hennes ögon.

Emellan detta och deras senaste sammanträffande lågo år af genomkämpad smärta och saknad, kufvad längtan och ömhet. Ännu för några timmar sedan trodde båda, att de glömt — och kom minnet än åter för att göra sig påmindt, hade tid och afstånd lagt sig likt aska öfver förkolnade bränder —

ingen af dem hade vetat, hur mycket eld som ännu fanns kvar.

Skulle det nu bli att kämpa samma förtviflans kamp på nytt?

Nej! Båda visste, att ur detta sammanträffande skulle växa upp kraft, vilja och förmåga att lefva fullare och rikare, ej endast för egen del, utan för andras.

De stodo på hotelltrappan, hand i hand.

Plötsligt — alldeles ofrivilligt — böjde han sig ned och kysste henne innerligt, varmt och passionsfritt — ett afsked för lifvet — och hon besvarade kyssen, medveten om att ej behöfva rodna för sig själf, för honom eller den, hvars namn hon bar.

Ännu när dörren slagit igen efter henne, kunde hon genom glasrutan se honom, där han stod kvar med det djupt böjda obetäckta hufvudet, öfver hvilket snöflingorna sänkte sig tillika med hennes varma förbön om välsignelse och frid.

Tiden för vår pristäfling om ordet "fosterland"

har nu utgått. Det enastående lifliga intresse, som vår täfling uppväckt öfver hela landet, synes resultera i ett betydande stort antal täflingsskrifter. Under den gångna månadens sista dagar bokstafligen öfversämdades vi däraf.

Detta nummer lägges emellertid allt för tidigt i press, för att vi skulle kunna hinna verkställa någon hopsummering och meddela någon ens approximativ summa af antalet deltagare. Detta får således anstå till nästa nummer. Emellertid kommer nu omedelbart det jättelika arbetet med listornas öppnande, sorterande och granskning att begynna under noggrant iakttagande af de offentliggjorda reglerna och under herrar prisdomares kontroll. Huru snart detta arbete kan vara helt och hållet afslutadt och täflingens resultat offentliggöras, är för närvarande omöjligt att bestämt fixera, men våga vi tillförsäkra alla våra ärade täflande, att från vår sida intet skall sparas af möda eller omsorg för att så fort som möjligt få det klart.

På framställda förfrågningar vilja vi meddela, att den segrande listan kommer att offentliggöras i Idun.

Redaktionen.

Sällskapston.

En mans ord i kvinnofrågan.

Den reflekterande deltagaren i våra dagars sällskapslif kan icke undgå att märka den ytlighet, som karaktäriserar detsamma. Särskildt skall han förvånas öfver den påfallande innehållslöshet, hvilken vanligen präglar samtalen mellan damer och herrar af den yngre generationen.

»Hur fann fröken den senaste balen?»

»Förtjusande! Dansade till kl. 3 på morgonen. Öfverdådigt roligt!»

»Min nådiga bevistade naturligtvis herr X:s och fröken Y:s bröllop?»

»Ja visst. O, hvilken gudomlig bruddräft! Man trodde sig skåda en af feerna i »Tusen och en natt!»

Då programmet är synnerligen lockande och så utmärkte solister som grefvinna Mathilda Taube, f. Grabow, samt hr Arvid Ödmann, C. F. Lundqvist och Salomon Smith komma att medverka, förde denna konsert kunna räknas som ett ovanligt evenement bland säsongens musikställningar.

Till förmån för de nödlidande i Norrland gifvas den 12 och 14 dennes tvänne föreställningar å k. operan, anordnade af grefvinna Taube, född Nerman. Programmet är sålunda bestämt. Första numret består af lustspelet »Sparlakansläxor», där hofintendenten Knut Almlöf innehar den roll, i hvilken han så många gånger framkallat riktiga högtider af skratt och som för öfrigt spelas af Dramatiska teaterns artister. Därefter följer sång af en musikalskarinna. Så kommer »Sista hvarvet», där grefvinna Taube, född Nerman, gör sitt, om och endast tillfälliga, återinträde på den scen, som i många år räknade henne bland sina intelligentaste krafter. Hennes medspelare denna gång är direktör Fredrikson. Därpå följande nummer bereder publiken nöjet att få återhöra grefvinna Taube, född Grabow. Till slut gifves »Nya garnisonen», spelad af damer och herrar, icke tillhörande teatern, men där de förnämsta rollerna utföras icke blott af Georg Norrby, som åtagit sig att utföra Sansquartier, och hr Gründer och Strömberg, utan där äfven hr Arvid Ödmann kommer att uppträda, hvilket onekligen förlänar en mindre vanlig glans åt det gamla lustspelet. Vi anse oss böra påminna, att de blå biljetterna gälla till middagsföreställningen söndagen den 12 och de röda till aftonen den 14 mars.

En lärarinnas roman.

En svensk kulturbild,

tecknad på verklighetens grund för Idun

af

Algot Sandberg.

(Forts.)

Då löstes dammarne för tårefloden. Kerstin snyftade konvulsiviskt. Ensam! ensam! Den arma modern hade dött allena... dottern hade hon lämnat allena! Åh, det var bittert... bittert!

Medan hon grät, hade kandidat Filén fattat hennes hand. Utan att veta det, lät hon honom behålla den, och då tårarna fortoro att flöda, smög han armen om hennes lif och lutade hennes huvud mot sitt bröst.

»Ensam, ensam!» kom det ånyo från de snyftande läpparne.

»Nej, ni är icke ensam!» hviskade han.

Då for hon upp och stirrade på honom.

»Hvad har ni gjort?» Hennes tårar stannade, och hon stirrade på honom förskräckt. Han stod framför henne blek och allvarlig.

»Fröken Sangvin... Kerstin.» sade han, »förlåt mig. Jag vet väl, att detta tillfälle icke är det rätta att tala om sådant, som måste vara underordnad, då man fått någon hjärtesorg. Men när jag såg er lida, var jag mig icke själf mäktig. Jag älskar er, därför vågade jag säga, att ni ej var ensam. Jag skall ej nu tala mera därom. När ni hunnit lugna er efter denna smärtsamma underrättelse, skall jag komma åter för att höra ert svar. Nu gäller det, att ni lugnar er. Sätt er. Jag kan ej lämna er ensam. Lätta ert hjärta. Jag vill vara ett tyst och deltagande vittne till en kärleksfull dotters sorg öfver en älskad moders bortgång. Jag vet, hvad det vill säga, ty jag har själf förlorat min mor.

Och Kerstin grät. Hon ville genast resa, men han sade henne, att det ju icke tjänade till något. Det som skett, kunde ej ändras. Hon måste sansa sig. De skulle följas åt till prästgården. Kyrkoherden Magni kunde säkert gifva de bästa råden.

Efter den exalterade smärtan kom reaktionen, och Kerstin fogade sig efter kandidat Filéns förslag. I den mörka vinterkvällen begafvo de sig på väg till prästgården. Där mottogs Kerstin med en öm kärleksfullhet, som gjorde hennes stackars hjärta godt, och hon insåg, att kyrkoherdens råd voro bäst att följa. Hon skulle stanna i prästgården ett par dagar, sedan hon skrivit till madam Holm, att hon skulle komma hem först efter julen. Kandidaten skulle under tiden sköta hennes skola.

Och därvid blef det. Naturen tog dock ut sin rätt, och det dröjde många dagar, innan Kerstin

kunnat tillkämpa sig så mycket lugn, att hon kunde återtaga sitt arbete.

Ändtligen var dagen för avslutningen inne. Den ruskiga skolsalen kläddes med granar, och barnen kommo för tillfället litet uppsnyggade och intogo sina platser. Kyrkoherden Magni var där, och skollärare Lager och fröken Vallin och alla gratulerade den sorgklädda allvarliga Kerstin till det goda resultat hennes korta undervisning lämnat.

Kerstin kände ingen saknad att lämna sin lilla kammare i skolhuset och flytta öfver till den gästvänliga prästgården, där hon blifvit bjuden att vistas kvar öfver julen.

Det blef en stilla och fridfull helg. Sorgens bitterhet hade så småningom upplösts till resignation. I sin ensamhet tänkte hon mången gång på den där aftonen i skolhuset, då den smärtsamma underrättelsen kommit, och hon mindes hvarje ord den unge kandidaten sagt henne. Det var lika som om en känsla af lugn fattat henne, då hon med slutna ögon tänkte på, att hennes huvud hvilat mot hans starka skuldra. Men finckligt nog hade han icke sagt ett ord till henne om detta, och hon höll honom räkning därför. Hon visste dock, att det skulle komma.

En dag vid frukosten hade kyrkoherden Magni »Svensk lärartidning» med sig in. »Jag ser här någonting, som kan intressera fröken Sangvin,» sade han. »Kyrkostämman i Y. — Kerstins födelsestad — har beslutat en ny extraordinarie folkskollärarynebefattning, som nu annonseras ledig. Den bör fröken söka, och jag tviflar ej på, att fröken får den. Mina amplaste vitorsd skall jag gifva er, och dessutom kan jag, om ni så önskar, skriva till kyrkoherde Olofsson, som är min gode vän och studiekamrat.»

Kerstin skref genast sin ansökan. Hon kände sig riktigt glad åt hoppet att måhända få komma till en stad och därtill den, som inneslöt allt hvad hon hade af minnen, både glada och sorgliga.

Så kom äntligen den dag strax på nyåret, då Kerstin skulle resa. Hon ville ännu en gång gå till den gamla skolan i skogen för att taga farväl af den. Kandidat Filén, som också samtidigt skulle återvända till Upsala, erbjöd sig att följa henne.

En aning sade Kerstin, stt det icke var fråga blott om en vanlig artighet.

Det var en kall vinterdag. Snön knarrade under fötterna. Det droppade från träden vid väggkanten, ty himlen var klar och solen sken midnagsstarkt. De båda unga gingo tysta vid hvarandras sida en stund. Så tog kandidaten till orda:

»Kerstin, under den tid som gått, har jag velat lämna er ensam med er saknad. Men nu, då vi stå i begrepp att skiljas, kan jag icke annat än för er upprepa, hvad den där aftonen helt ofrivilligt undslapp mig, och hvarför ni säkert förlåtit mig. Ni har ju det?»

»Ja,» hviskade hon.

»Tack? Då vill jag utan alla omsvep säga, att jag älskar er. Det är djärft, jag vet det, ty jag hvarken har eller är någonting ännu. Men framtiden är min. Liksom ni står jag ensam i världen, och jag skall arbeta med dubbel styrka, om jag hade någon att sträfva för, någon som deltog i min framgång, om jag lyckas vinna någon. Det torde dröja år, innan jag får ett hem att erbjuda er, men, Kerstin, säg mig ärligt och uppriktigt, vill ni taga en hederlig mans tro och löfte. Vill ni, och ni skall göra mig lycklig.»

Hennes hjärta klappade våldsamt, och kinderna brände under purpurrodnaden. Hon skyndade hastigt framåt.

»Vill ni?» upprepade han sin fråga energiskt.

Då såg hon på honom, och han måste hafva läst svaret i hennes ögon, ty han lade plötsligt armen om hennes lif, drog henne intill sig och kysste henne:

»Tack Kerstin, min älskling! Nu är du min, och du skall icke ångra, att du gifvit din tro åt den fattige prästkandidaten.»

Ingen människa utom de två fanns så långt ögat kunde nå. Arm i arm fortsatte de nu sin väg framåt. Kerstin kände en stilla lycka värmande inom sig. Och han, han talade med sådan tillförsikt om denna framtid, hvarom han visste så litet.

»Men det förblir ju vår hemlighet, Kerstin?» frågade han.

»Ja, Axel.»

Det var svårt att skiljas från den vänliga prästgården, och det var med tårar i ögonen. Kerstin satte sig i trillan för att fara till stationen. Axel skjutsade henne och stod på perrongen och viftade med sin ludna mössa, då tåget brusade iväg i vinteraftonen.

SJÄTTE KAPITLET.

Kerstin kände sig alltmera beklämd, ju närmare hon kom det gamla hemmet, och hon blickade skygg ut genom kupéfönstret, då tåget åkte in på stationen i Y. Snötäckta lågo de krokiga gatorna, husen, de flesta gamla och ruskiga, sågo så dystra ut, och folktomt var det.

Madam Holm mottog Kerstin med exklamationer af nästan våldsamt slag, och en stund gråto de båda i kapp. Ja, visst fick Kerstin bo i sin mors gamla rum. Det hade ju så godt som stått hela tiden för hennes räkning. Och med maten skulle det nog också bli bra. Jaså, hon tänkte då att stanna? Det var förståndigt. Visst skulle hon få platsen. Hon kunde vara lugn. Madam Holm skulle tala vid sin svägerska, som städade i skolan, ja, det skulle gå som en dans.

Om det nu var detta madam Holms förord hos skolstäderskan eller Kerstins egenskap af stadsbarn och kyrkoherden Magnis förord som mest hjälpte under, alltnog, Kerstin fick platsen.

Skolan i Y. arbetade icke under alldeles gynnsamma förhållanden. Själfva folkskolan var inrymd i ett stort, åldrigt kasernliknande hus med gallerfönster, hvilket icke ens tillnärmelsevis uppfyllde tidens kraf på dylika lokaler. Visserligen var man sysselsatt med uppförandet af ett nytt folkskolehus, men det skulle dröja ännu ett par år, innan det blef färdigt till inflyttning.

Kerstin kände personligen såväl skolföreståndaren som de flesta lärarinnorna och lärarne. Den förre hette Skog och hade varit föreståndare för en högre folkskola, en visserligen tyst och allvarlig medelålders man, men kunskapsrik och utrustad just med de för en ledare erforderliga egenskaper af lugn och fasthet. Han var allmänt afhållen af lärarepersonalen. Bland lärarinnorna funnos två, som varit Kerstins kamrater på seminariet, ehuru ett par klasser öfver henne: fröken Lavén, som hade andra klassen, och fröken Vedin, som undervisade i fjärde. Själf fick Kerstin de yngsta flickorna, de, som på hösten uppflyttats ur småskolan.

Hennes klass bestod af icke mindre än fyrtio barn, och det var ett ansträngande göra att undervisa dem alla med någon framgång. De voro dock i allmänhet snälla och lydiga. Disciplinen var oklanderlig, tack vare skolföreståndaren. I början besökte han flitigt Kerstins klass och lyssnade till lektionerna. Kerstin förstod, att han ville göra sig underrättad om, hvad hon dugde till, och detta lade till en tid något tvång på henne. Han förstod det och uppmuntrade henne.

En gång sade han:

»Fröken tycks mig ha goda anlag som lärarinna och har slagit in på rätta vägen. Ty ju mera man kan vara barn med barnen, desto lättare vinner man dem. Och utan deras förtroende blifver undervisningen af noll och intet värde. Håll er icke så mycket vid den döda bokstafven; sök att få lefvande lifvet in i skolrummet. Berätta barnen om er själf och edra erfarenheter. Det kommer alltid då med något oförfalskad mänskligt, som de mycket väl uppfatta. Sök att gifva dem framför allt en moralisk uppfostran. Det är folkskolans stora uppgift. Ty kom ihåg, att det oftast är ur dåliga hem den får hämta sina barn.»

Och Kerstin försökte så godt hon förstod följa dessa råd. De buro också frukt. Hon blef snart älskad af sina flickor och en dag, då hon var ute på en promenad, mötte hon en fattig kvinna, som nigande och med tårar i ögonen tilltalade henne:

»Tack, fröken, för alla de goda råd ni gifvit min flicka och för allt, som ni berättat barnen ur ert eget lif! Edra ord ha fallit i god jord; Gud skall löna och välsigna er!»

Då kände sig Kerstin så innerligt styrkt och upplifvad, och hon fattade ett fast beslut att än vidare fortgå på den inslagna vägen.

Detta hörde ju till ljuspunkterna i arbetet, som nog också hade sina mörka punkter.

En dag hade Kerstin råkat att under en rast glömma sin portmonnä på katedern. Då hon sedan kom hem, märkte hon, att där fattades en 25-öring. Skulle någon af flickorna? Nej, hon ville inte tro det. Men då hon senare gick ut för att handla något, märkte hon genom sockerbäckarns fönster just en af sina flickor — och därtill en af de fattigaste — stå därinne och köpa en hel påse karameller. Då stärktes hennes misstanke.

Nästa morgon frågade hon barnen, om någon märkt, att hon dagen förut glömt sin portmonnä på katedern. Nej, ingen hade sett den. Förstulet betraktade hon Laura Sigrell, som rodnade något.

Så omtalade hon, att hon förlorat en 25-öring inne i skolsalen, medan flickorna varit ute i ra-

sten. Hon anade, att någon af dem tillägnat sig den, och för att icke skuggan skulle falla på någon oskyldig, bad hon, att den som tagit slanten, skulle bekänna det. Icke här behöfdes det, nej, hon kunde ju komma hem till Kerstin, så skulle hon genast förlåta henne, ty det var icke för penningens skull, hon ville ha reda på sanningen, nej, det var för den syndens skull, som blifvit begången.

Men alla tego.
Under lofstunden blef det ett tissel och tassel. Ja, Laura Sigrell måste det ha varit, ty hon hade stannat inne efter de andra för att öppna fönstren. Och så hade hon ju ofta snattat bokmärken af dem.

Men det var lögn alltsammans, förklarade Laura bestämdt. Hon hade icke tagit något. Kerstin var dock öfvertygad därom, men ville ej nämna något åt skolföreståndaren, som säkerligen skulle anställt en grundlig undersökning.

Men den, som fick höra ord och inga visor af madam Sigrell, som på aftonen rusade upp till henne, det var Kerstin. Hon skulle akta sig för att beljuga den oskyldiga Laura, som aldrig tagit så mycket som så, annars kunde det hända, att stadfiskalen komme att lägga sig i saken.

Kerstin var ledsen. Kanske hon oskyldigt miss-tänkte flickan. Men någon tid därefter öfverräskades Laura på bar gärning, då hon höll på att stjåla socker ur skolföreståndarens kök, och nu upptäcktes en hela massa stölder, som hon begått under en längre tid med modrens vetskap. Denna fick en allvarlig förmaning inför rådhusrätten, och Laura sändes till en förbättringsanstalt.

(Forts.)

Från Iduns läsekrets.

I hushållspenningfrågan.

Min »gubbes» kritik.

Det är med största intresse jag har afväktat svar från »Erfaren husmor», och då jag nu läst

det, må jag väl säga, att jag står undrande och frågande.

Jag försöker — jag säger med flit försöker — att hushålla med 50 kr. pr månad för oss tre personer, jag, min man och en sjuårig son, men det går allt som det kan med den saken. Emellertid föreslog jag min man, att vi skulle försöka lefva så där billigt, men han trodde, att det inte skulle gå, ty han ville äta sig mått, påstod han, och det ville jag också, förstås, och så ville han ha sitt kaffe två gånger om dagen och sitt ägg — ack, de kosta ju nu ända till 2,50 kr. pr tjög — morgon och kväll vill han ingalunda försaka.

»Nej,» sade han, »då lefva vi allt hellre på litet öfver 50 kr. pr månad.»

Nu är han herre och begriper sig ju inte på hushållsaker, men denna gång började han verkligen förhöra mig.

»Hvar köper du oxkött för 1,50, som räcker till tre middagar åt tre personer, eller ett höns, som räcker till två?»

Jag svarade förstås, att det hade jag aldrig gjort och trodde mig ej heller om att göra det.

Han tittade sedan på »matsedeln» och var nog oartig att kritisera den. Han ville om söndagen, utom sitt glas lagerdricka, äfven hafva soppa. De fyra första dagarne gick det väl an, mente han, ehuru det nog var magert, men huru mycket fläsk det skulle bli för 25 öre att dela på tre personer, det kunde han ej räkna ut, ehuru han kan »dra ut kubikrötter», säger han, och så fruktade han, att pannkakorna voro för tunna. Och på fredagen: »något kött, öfverblifvit sedan föregående dagar»; men i all världen, säger han, då får man ju bara se på köttet de andra dagarne, om söndagens oxstek skall räcka både tisdagen och fredagen, och så läckert det måtte vara sen! Och till slut gissade han, att den »stekta fisken» på lördagen var sådan där billig, färsk sill. Skulle man hafva hört på maken!

»Nej,» sade han, i det han lade bort tidningen, »det duger inte. Jag skulle verkligen vilja se den »erfarna husmoderns» man och tala litet vid hennes jungfru,» — och det skulle jag vilja ock.

Alfhild.

Vakta dig!

(En svartsjuk fästmo tillägnadt.)

Flicka, du som ängsligt synes värna
Om din vän för andra tärnors nät,
Vakta dig, att ej din sällhets stjärna
Släcks en dag i tvillets dimma tät.

Kärlek är det friaste på jorden,
Ej han köpas, ej han bindas kan;
Är dess ljufva band en boja vorden,
Då hur lätt till flykten tog ej han.

Har du varit lycklig nog att vinna
Denna skatt, den största jorden bär,
Lita på din makt som ädel kvinna,
Ty din lyckas bästa sköld den är.

Sitt ej mulen, när din älskling skalkas,
Minns, att glädje oskulds broder är;
Ej så manligt fri kan dig han nalkas,
Om af skuld hans sinne pressadt är.

Vet, af ädel fröjd blott dygder stamma.
Må det då din sköna uppgift bli
Att i hemmet värda glädjens flamma.
Känslans guld skall luttras rent däri.

H. M.—i.

Innehållsförteckning.

Peggy Hård; af J. S. (Med porträtt.) — Olika drifkräfter; af Ave. — Medan snön faller; skiss af Vilma Lindhé. — Tiden för vår pristämning om ordet »Posterland». — Sällskaps-ton; en mans ord i kvinnofrågan af Julius. — En bok för dagen; af Belvasar. — I telefon från Mars; af Snorre. — Ur notisboken. — Teater och musik. — En lärarinnas roman; en svensk kulturbild, tecknad på verklighetens grund för Idun af Algot Sandberg. (Forts.) — Från Iduns läsekrets; i hushållspenningfrågan; af Alfhild. Vakta dig! Af H. M.—i. — Tidsfördrif.

Sidsfördrif.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Logogryf.

När vårens tid är inne och lärkan slår i skyn
samt ängens grönska breder sin duk
mot skogens bryn,
då finns jag i naturen och uti män-
skors bröst.

I skog, på berg, i dalar du höra kan min röst.

När sommarn sedan kommer i all sin sköna prakt,
du ser den väna blomman, jag fram i ljuset bragt:

jag sitter på dess stängel, jag hörs i fågelns drill,
i ystra forsens lekar jag äfven finnes till.

Jag fruktar ej för hösten, hur kulen den än är,
Hur stormarna än rasa, jag högt mitt hufvud bär.

När oskuldsfärgen täcker den mark,
och isig boja binder den spegelklara sjön;

på stålscodd fot, då ser du, hur muntert kring jag far,
och kindens rosor säga: än finns den sällan kvar.

På elfva säkra ben jag hurtigt för dig står,
och många gåtor små med arbete du får.

En mindre vikt, ett element,
ett namn på björn, som är väl känt.
Hvad bör du ej för smicker vara?
Hvad kan för dig lätt bli en fara?
Två djur, ett träd, två räkneord,
en stad uti vår vackra nord,

ett ting hos fattiga och rika,
en frihetskämpe, som tillika
var säker skytt. Hvad går du på?

Hvad fingret har, ja, hvarje tå?
Ett vapen se'n, för knekt, som rider,
det brukats mest i gamla tider.

Hvad haren är och björnen se'n.
Ett namn på alla »kåras» vän.
Hvad är hvar ord utaf mitt hela?

Hvad ej kan på ett möte fela?
Ett bibliskt namn; ett vattendrag.
Hvartill dig döma kan vår lag?

Ett nyttigt ämne för hvar tvätt,
och hvad som ej kan kallas rätt.
Hvad hörs, när vind i trädet leker?

Hvad modern kan, då barnet smeker?
Hvad pojken nog vid boken är,
när han rakt ingenting sig lär?

Hvar lekes bäst väl hög och dufva?
Ett nöje för de flickor ljufva.
Hvad finns i närheten af berg?

En egenskap hos all slags mærg.
Ett rum; ett stånd; en dryck så rar.
Hvad hvarje fisk så säkert har.

Hvad är väl fången, kort och godt?
Ett kvinnonamn, förkortadt blott.
Hvad andas vi? Hvad lämna fåren?

En krydda, som gör ondt i sären.
Hvad hafva frukter, träd och bär?
Hvad som för ryttarn nödigt är?

Min sista gåta du lätt finner,
när nu du sista raden hinner.

Aja...

Kvadratgåta.

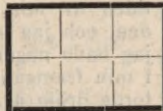
o	g	e	l	g	i	r
r	a	n	v	t	n	i
r	f	e	a	i	i	k
d	d	s	b	a	e	h
e	e	h	i	p	e	a
n	m	e	e	f	e	s
n	l	e	i	s	t	f

Med begagnande af hästens gång i schack bildas af bokstäfverna i ofvanstående kvadrat 7 ord med 7 bokstäfver i hvarje, hvilka sedan insätts i kvadratens rutor, så att orden läsas vågrätt.

Orden betyda: 1) sågverk i Sverige, 2) utländsk titel, 3) stad i Persien, 4) en af den nordiska mytologiens gudar, 5) forntida stad i Grekland, 6) en af nutidens uppfinningar, 7) tysk universitetsstad.

Louise.

Sex-fältsfigur.

Hvarest kunna ifrån ofvanstående med krita eller tändstickor på bordet bildade sex-fälts-figur 5 väggar borttagas på sådant sätt, att 3 lika stora fält återstå?

Sundsvallsbo.

Siffercharad.

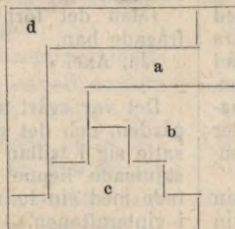
Åtta gånger mitt första är mitt andra,
en gång mitt andra plus ett är mitt tredje,
tredjedelen af mitt tredje är mitt fjärde.
Hvad är mitt helas rätta värde?

L. P.

Lösningar.

Charaden: Krinolin.

Geometrisk mosaikuppgiften:

Ilyllningsgåtan: Räfsax, ekorre, Sambre, Attika, jumfru, Ferrol.

Förvandlingsgåtan: 1) Glafsforden. 2) Astro-nomi. 3) Gustafsberg. 4) Erkebiskop. 5) Afundsvärd. 6) Lapphund. 7) Ungefär. 8) Trollhättan. 9) Engelholm. 10) Afhandling — Gagea lutea.

Stafvelsearilmogryfen: Nana, Napo, Lena, Leon, Napoleon.

Matematiska uppgifterna:

I. Man stryker talet 39 två gånger, talet 63 tre gånger och talet 88 sex gånger. Då får man

$$\begin{aligned} 14 \times 88 &= 1232 \\ 9 \times 63 &= 567 \\ 2 \times 39 &= 78 \\ \hline &1877 \end{aligned}$$

II. 56.

Geografiska gåtan:

Göteborg
Ö r s j ö
T i l s i t
E l b e
Bab-el-mandeb
O r i n o c o
R e d - R i v e r
Göteborg

Thsit ligger emellertid som bekant i Preussen och ej i Ryssland, såsom det råkat upp-gifvas.

Punktgåtan:

K	M	G	J	L	S	M	T	L	N	L	S	E
E	A	A	Y	E	K	A	I	I	Y	Ö	T	N
X	D	R	L	P	I	Z	B	N	S	F	E	G
H	E	O	L	I	F	A	E	C	L	K	T	L
O	I	N	A	D	F	R	S	O	O	O	T	A
L	R	N	N	U	E	I	T	L	T	J	I	N
M	A	E	D	S	R	N	I	N	T	A	N	D

Karl den Tolfte.

Prima Tvätt-Tvål, den bästa i handeln förekommande tvålart och därjämte det mest praktiska och ekonomiska reningemedel för tvättning af kläder. Försäljes hos de flesta speerthandlade, såväl i städer som utskäpplat i stycken om 400, 200 o. 100 gram. (Förskedd med vår senaste rekomm.) Hylin & C:s Fabrik, Hylin & C:s Fabrik, Aktiebolag, Östergötsgatan 31, Stockholm.

mallo fot usd